

якісного зростання на основі зміни галузевої структури та технологічного переозброєння під еколого-економічним контролем. Значним змінам піддається розширення і уточнення системи платності природокористування, перехід на нову систему ціноутворення, повністю враховує екологічні чинники, збитки і ризики.

Відмова від остаточно-витратного підходу до охорони навколишнього середовища і включення природоохоронних функцій безпосередньо в економіку виробництва дасть додатковий поштовх для розвитку економіки. Ослаблення диктатури пропозиції і штучної стимуляції факультативних потреб, зменшення надмірності асортименту деяких товарів і послуг при посиленні екологічного контролю їх якості.

Список використаних джерел:

1. The Environmental Performance Index 2018 URL <https://news.yale.edu/2018/01/23/2018-environmental-performance-index-air-quality-top-public-health-threat> (дата звернення 28 грудня 2019 року)
2. Офіційний сайт Законодавства України URL <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/2697-19> (дата звернення 28 грудня 2019 року)

УДК336.77:339.727

Мазур О.О.,

студентка 4 курсу факультету фінансів

Науковий керівник - Урванцева С.В.,

к.е.н., доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Співробітництво України з Європейським банком реконструкції та розвитку у підтримці малого та середнього бізнесу

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) – це міжнародна фінансова організація заснована у 1991 році, діяльність якої спрямована на

фінансування економічних реформ у країнах Східної Європи з метою їх переходу до ринкової економіки. На сьогоднішній день членами ЄБРР є 65 країн. Україна стала членом ЄБРР з серпня 1992 року відповідно до Указу Президента України «Про членство України в Європейському банку реконструкції та розвитку» від 14.07.92 № 379. ЄБРР працює лише на комерційних засадах. Банк надає тільки цільові кредити під конкретні проекти приватним і державним структурам на потреби розвитку економіки (60% позичкових засобів спрямовуються у приватний і 40% - у державний сектор) [1]. ЄБРР не фінансує витрати державного бюджету, а здійснює фінансування тільки інвестиційних проектів розвитку у приватному та державному секторі. Банк фінансує різні галузі, окрім оборонної та тютюнової промисловості, а також проектів грального бізнесу.

На сьогоднішній день обсяг портфеля ЄБРР в Україні, загальна сума відкритих проектів, складає 3,86 млрд. євро, а операційні активи, фактично вибрані кошти за відкритими проектами, становлять 2,08 млрд. євро. У державному секторі нині впроваджуються 6 проектів, які фінансуються ЄБРР, на суму 1,41 млрд. євро, а саме: "Реабілітація гідроелектростанцій", "Модернізація магістрального газопроводу "Уренгой - Помари - Ужгород", "Завершення будівництва метрополітену у м. Дніпропетровську", "Україна: Комплексна (зведена) програма підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних електростанцій", "Будівництво повітряної лінії 750 кВ Запорізька АЕС – Каховка" та "Покращення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг на підходах до м. Києва"[3].

Окрім надання кредитів державному сектору, ЄБРР кредитує цільові проекти малого та середнього бізнесу. З 1992 р. Банк вклав в українську економіку близько 14,6 млрд. євро, профінансувавши 450 проектів. 75 відсотків цих інвестицій припадає на приватний сектор. Базуючись на успішному спільному досвіді співпраці, у грудні 2018 р. АТ «Укрексімбанк» та ЄБРР уклали Кредитну угоду на суму, що еквівалентна 25 млн. дол. США для реалізації Програми кредитування мікро, малих та середніх підприємств, що спрямована на

підтримку Угоди про поглиблену та всеохоплюючу зону вільної торгівлі України з ЄС. Програма підтримується за рахунок фінансування Європейським Союзом в рамках Ініціативи EU4Business [2].

Кредитна лінія ЄБРР-EU4Business складається з кредитного, лізингового та грантового фінансування. Ця ініціатива покликана надати підтримку малому та середньому бізнесу України на шляху удосконалення їхньої господарської діяльності. Інвестуючи в модернізацію виробничих процесів, малі та середні підприємства підвищують якість продукції та послуг, посилюють свою екологічну відповідальність та знижують свої операційні витрати, оскільки нове обладнання завжди витрачає менше енергії, що знижує викиди вуглецю[4]. Ця кредитна лінія передбачає підтримку приватних компаній, що зареєстровані в Україні та мають до 250 працівників. Позичальники можуть отримати довгострокові кредити в сумі до €3млн. у гривневому еквіваленті. Кредитні кошти будуть надаватися не лише через Державний експортно-імпортний банк України, а також через ТОВ «ОТП Лізинг», якому виділено €10 млн. Додаткові ресурси ЄС в розмірі біля €28 млн. очікуються у найближчому майбутньому та будуть доступними для інших місцевих фінансових установ, які приєднуються до кредитної лінії. Керуючий директор ЄБРР у країнах Східної Європи і Кавказу Маттео Патроне зазначає: «Ця кредитна лінія – це інтеграція в географічному та економічному плані. Після утворення глибокої і всеосяжної зони вільної торгівлі між ЄС та Україною перед місцевими компаніями відкрилися численні можливості. Запуск кредитної лінії «EU4Business»-ЄБРР дає місцевим малим та середнім підприємствам, які забезпечують майже 80% робочих місць у країні, але на які наразі припадає лише близько 40% ВВП, додатковий доступ до фінансування для того, щоб вони могли й надалі розвиватися, ставати більш конкурентоспроможними».

Цінними перевагами даної програми є: доступність – 10-15% гранту за принципом кешбек, повернення частини вартості, зменшує вартість фінансування інвестиції; гнучкість – програмою можна скористатися для будь-якої інвестиції, яка допомагає компанії підвищувати ринковий потенціал та

рентабельність; передбачуваність – фінансування надається у гривні на 3 – 5 років; простота – немає суворих граничних показників для прийнятності, наприклад, немає мінімального значення IRR, внутрішньої норми прибутку; акцент на якості – всі прийнятні інвестиції покращують якість продукції; зменшена база витрат – результатом практично всіх прийнятих інвестицій є скорочення споживання енергії та ресурсів, зменшення бази витрат та підвищення конкурентних переваг; імідж «зеленого» бізнесу – практично всі прийнятні інвестиції зменшують кількість забруднювачів, наприклад, викидів парникових газів; безкоштовна експертна підтримка – прості процедури у поєднанні з технічними консультаціями, які пропонує група експертів, допоможуть прокласти шлях до нових ринків.

Прикладом дії даної програми може бути ТОВ «Нью Корн», яке скористалося наданою можливістю та придбало у лізинг новий трактор, уклавши угоду з «ОТП Лізинг» – фінансовим партнером кредитної лінії EU4Business-EBRD. Новий трактор повністю узгоджується зі стандартами енергоефективності, що призводить до покращення екологічного стану, особливо стосовно викидів CO₂. Після успішної перевірки проекту компанія отримала 10% від вартості фінансування в якості гранту. Окрім гранту «Нью Корн» отримало такі переваги, як: уникнення використання первинної енергії: 53.18 МВт на рік, зниження викидів парникових газів: 6 т CO₂ на рік, поліпшення умов охорони здоров'я та безпеки працівників [4].

ЄБРР готує нові вигідні проекти й готовий співпрацювати з Україною в рамках нових стратегій, проте потрібні доказів, що ця співпраця потрібна нашій державі. Найкращим таким доказом буде прискорена реалізація проектів, як тих, що сьогодні є в кредитних портфелях, так і тих, що перебувають на стадії підготовки. Україна має доступ до великих обсягів кредитних ресурсів і на жаль не використовує всіх можливостей. Приватний сектор демонструє кращі результати використання наданих їм коштів, ніж державний сектор, тому нам залишається побажати малому та середньому бізнесу успіхів у співпраці з ЄБРР та у реалізації нових проектів. Водночас державному сектору варто брати

приклад з малих та середніх підприємств. Адже той, хто бажає розвивати власний потенціал, не буде нехтувати можливостями, які надаються йому на абсолютно вигідних умовах.

Список використаних джерел:

1. Представництво України при Європейському Союзі та Європейському Співтоваристві з атомної енергії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/economic-cooperation/ifo-projects>
2. Офіційний сайт банку «Укресімбанк» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.eximb.com/ua/business/corporate/corporate-kredyty/corporate-mfo/corporate-mfo-ebrr.html>
3. Мультимедійна платформа іномовлення України «Укрінформ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2805464-ukraina-ta-ebrr-proveli-spilnu-reviziju-investicijnih-proektiv.html>
4. Офіційний сайт Європейського банку реконструкції та розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.eu4business-ebrdcreditline.com.ua/?lang=uk>

УДК 336.767:47

Макаров О.Ю.,

*аспірант кафедри банківської справи,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

Економічна природа ІСО як інноваційного інструменту фінансування та його місце у структурі грошової маси

Забезпечення стійкого економічного зростання держави досягається лише за умови поступового розвитку як малого та середнього бізнесу (далі – МСБ), так й у корпоративному сегменті економіки. У свою чергу для розширення виробництва товарів та послуг економічним агентам необхідно отримувати